



Kriminaalmenetluse lõpetamise põhistatud määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	11.09.2025, Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Irina Tsugart
Ametiasutuse nimi:	Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	25231550827
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 121 lg 2 p 2, 3
Kahtlustatava nimi (isikukood):	xxx (xxx)
Kuriteo toimepanemise aeg:	29.01.2025, 19.04.2024, 01.11.2021-30.11.2021

Kahtlustatavale xxx on kriminaalasjas 25231550827 esitatud kahtlustus KarS § 121 lg 2 p 2, 3 (teise inimese tervise kahjustamises ja valu tekitavas kehalises väärkohtlemises, mis on toimepandud lähi- või sõltuvussuhtes ja korduvalt) järgi kvalifitseeritavate kuritegude toimepanemises.

Prokurör, olles tutvunud kriminaalasjade materjalidega, analüüsinud kuriteo toimepanemise asjaolusid, kuriteo toimepanija isikut, tema käitumisviisi, süü suurust, kuriteo olulisust ja raskusastet, on jõudnud järeldusele, et antud juhul on võimalik ja põhjendatud lõpetada kriminaalmenetlus KrMS § 202 alusel.

KrMS § 202 lg 1 kohaselt võib prokuratuur kahtlustatava või süüdistatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse lõpetaks, kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava või süüdistatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

Kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib KrMS § 202 lg 1 ja 2 sätestatud alusel kriminaalasja lõpetada prokuratuur (KrMS § 202 lg 7). xxx teod kvalifitseeruvad KarS § 121 lg 2 p 2, 3 järgi, mille eest on ette nähtud karistusena rahaline karistus või kuni viieaastane vangistus. Tegemist on teise astme kuritegudega (KarS § 4 lg 3).

Kriminaalmenetluse lõpetamise võimalikkuse üle otsustamisel tuleb arvestada asjaoluga, et lõpetamine ei ole võimalik, kui menetluse jätkamine on vajalik kas üld- või eripreventiivsest vajadusest.

Karistuse eripreventiivne eesmärk tähendab võimalust mõjutada süüdimõistetut moel, mis tagaks edaspidi tema hoidumise süütegude toimepanemisest. Eripreventiivsetest kaalutlustest lähtuvalt on avalik menetlushuvi olemas, kui kriminaalmenetluse lõpetamine ja teo toimepannud isiku karistamisest loobumine võib tingida tema poolt uute kuritegude toimepanemise. Seda hinnatakse lähtuvalt isiku varasemast karistusest, menetluse aluseks oleva teo toimepanemise asjaoludest ja teo iseloomust.

Üldpreventiivsest aspektist on avalik menetlushuvi olemas eelkõige siis, kui teo toimepanemise viis, valdkond, tagajärjed või samaliigiliste kuritegude suur arv ja ühiskonnaohtlikkus on sellised, et menetluse lõpetamine ja lisakohustuste määramine ei oleks kriminaalpoliitiliselt vastuvõetavad.

Riigikohtu otsuse nr 3-1-1-85-04 p 16 järgi on oportuuniteediprintsiibiga antud prokuröridele kaalutusõigus, mille eesmärk hõlmab lisaks menetlusökonomikale ka proportsionaalsuse põhimõttest tuleneva vajaduse välistada kriminaalrepressiooni kohaldamine juhtudel, mil see oleks teo asjaolusid silmas pidades ilmselgelt mittemõõdukas. Avaliku menetlushuvi mõiste on mõeldud tagama muuhulgas seda, et karistust kohaldatakse üksnes siis, kui muudest vahenditest ei piisa ja just selle järele on tungiv vajadus.

Järgnevalt peatub prokurör asjaoludel, mida arvestab seisukoha kujundamisel kriminaalasja lahendamisel.

Üldpreventiivsetel eesmärkidel ei ole ilmtingimata vajalik kahtlustatava karistamine kriminaalkorras. Käesoleva kriminaalasja materjalidest selgub, et kahtlustataval xxx ei ole kehtivaid kriminaalkaristusi. Menetluses on kolm kuriteoepisoodi, millest 29.01.2025 sündmust lõpetab prokurör KrMS 199 lg 1 p 1 alusel tõendite vastuolu tõttu. Ajavahemikul 01.11.2021-30.11.2021 aset leidnud kuriteoepisood on toime pandud alaealise suhtes, kuid vaatamata sellele, ei mõjuta kriminaalasja lõpetamine negatiivselt ühiskonna usku kehtivasse õigusesse – xxx kuulati üle, kohtueelne menetlus on lõpule viidud ning kriminaalasja toimik on jõudnud lahendamiseks prokuratuuri.

Eripreventiivset mõju omab prokuröri hinnangul xxx määratud kohustus. Kahtlustatavale etteheidetud kuriteo toimepanemise eest näeb seadusandja karistusena ka rahalise karistuse. Tuginedes eeltoodule jõuab prokurör seisukohale, et rahaline kohustus on piisav vahend tagamaks edaspidi tema hoidumise süütegude toimepanemisest.

25.08.2025 prokuratuuris toimunud kohtumisel esitas xxx prokurörile taotluse kriminaalmenetluse lõpetamiseks KrMS 202 alusel ja andis nõusoleku kohustuse täitmiseks.

Kuigi Riigi peaprokuröri 15.03.2022 juhise nr RP-1-2/22/1 (muudetud 19.12.2024 käskkirjaga nr RP-1-1/24/37) p 3.3.2. kohaselt on avalik menetlushuvi olemas *KarS § 120-121 jätkuva perevägivalla puhul*, leiab ikkagi prokurör, et käesolevas asjas siiski puudub avalik menetlushuvi ülaltoodud põhjustel, seda enam, et viimasest kuriteoepisoodist on möödunud ca 1,5 aastat. Kõike eeltoodut arvestades leiab prokurör, et oportuuniteediprintsiibi rakendamine xxx suhtes on võimalik ja ei ole ilmtingimata vajalik tema karistamine kriminaalkorras. Prokuröri hinnangul on riik täitnud talle antud karistuslikke volitusi piisavalt, kui xxx suhtes kohaldatakse KrMS § 202 lg 2 alusel määratud kohustust, antakse võimalus teha oma tegudest järeldusi ning jätkata õiguskuulekat käitumist.

xxx on selgitatud, et kui tema ei täida talle pandud kohustust, uuendab prokurör KrMS § 202 lg 7 alusel kriminaalmenetluse.

Juhindudes KrMS § 199 lg 1 p 1 ja § 200 abiprokurör määras:

Lõpetada kriminaalasjas nr 25231550827 menetlus xxx suhtes 29.01.2025 kuriteoepisoodi osas ja jätkata menetlus KarS § 121 lg 2 p 2, 3 järgi 19.04.2024 ja 01.11.2021-30.11.2021 aset leidnud kuriteoepisoodide suhtes.

Juhindudes KrMS §-dest 202 ja 206, prokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 25231550827 menetlus.
2. Määratud kohustuse liik ja tähtaeg: **xxx on kohustatud tasuma riigituludesse 500 eurot - KrMS § 202 lg 2 p 2 alusel. Tähtajaks määrata 11.01.2026.**

3. Kui isik ei täida määratud tähtaja jooksul talle pandud kohustust, võib prokuratuur kriminaalmenetluse määrusega uuendada.
4. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendeid ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendeid ei ole kohaldatud.
5. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: 1 DVD-plaat jätta kriminaalasja materjalide juurde.
6. ABIS-i ja RSBR-i registritesse edastatud andmeid ei kustutata.
7. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad.
8. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 on käesoleva määruse koopia saadetakse kannatanu xxx seaduslikule esindajale ja kriminaalasjas kannatanule xxx, kahtlustatavale xxx ja kahtlustatava lepingulisele kaitsjale Olga Väina-Keslerile.
9. Kui kannatanu on pöördunud tervishoiuteenuse osutaja poole, teavitatakse sellest asjaolust ning kriminaalmenetluse lõpetamise määrusest Tervisekassat, kellel on õigus kahtlustatavalt välja nõuda kannatanu meditsiinilise abiga seotud kulud.
10. Kannatanul on õigus:
 - tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul Põhja Ringkonnaprokuratuuris aadressil Lubja 4, Tallinn (vastavalt KrMS § 206 lg 3);
 - taotleda kümne päeva jooksul kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab;
 - esitada kaebus Riigiprokuratuurile põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul (vastavalt KrMS § 207 lg 3).

Irina Tsugart